

Ishaj vsek dan razen
nadij in praznikov.
—
Issued daily except Sun-
days and holidays.

PROSVETA

GLASILO SLOVENSKE NARODNE PODPORNE JEDNOTE

Uredništvo
2037 E. La
Office of Publication
2037 South Lawrence Ave.
Telephone, Rockwell 4904.

LETO—YEAR XIX.

Cena lista
je \$5.00

Entered as second-class matter January 23, 1919, at the post-office
at Chicago, Illinois, under the Act of Congress of March 3, 1879.

Chicago, Ill., četrtek, 3. junija (June 3), 1926.

Subscription \$5.00
Yearly

STEV.—NUMBER 129

Acceptance for mailing at special rate of postage provided for in section 1103, Act of Oct. 3, 1917, authorized on June 14, 1918.

KDO LASTUJE AMERIKO, NJENE NARAVNE ZAKLAD IN VSE NJENO BOGASTVO?

Na to vprašanje odgovarja po-
ročilo federalne komisije pre-
cej detaljirano kongresu.

Washington, D. C. — En od-
stotek prebivalcev, ki so umrli
med letom 1912 in 1922, je la-
stoval 59 odstotkov vsega na-
rodnega bogastva Združenih dr-
žav, trinaest odstotkov od tega
števila je pa lastovalo več ko
devetdeset odstotkov vsega na-
rodnega bogastva. Tako je po-
ročala federalna obrtna komisija
kongresu na podlagi študiranja
43.000 zapisnikov o zapuščini-
skih obravnava v 24 tipičnih o-
krajih.

Komisija pravi, da je v letu
1922 znalo narodno premoš-
nje \$353,000,000,000, narodni
dohodek leta 1923 je pa bil \$70,
000,000,000. Prebivalstvo se je
pomnožilo od leta 1912 do leta
1922 za petnajst odstotkov in
če se odbije izprememba kupov-
ne moči dolarja, tedaj je na-
valne moči dolarja, tedaj je na-
šestnajst odstotkov mesto za
dva in sedemdeset, ako se na-
rodno bogastvo meri le v dolar-
jih. Ako se narodno bogastvo
razdeli po individuih, tedaj je
malo večje, kot je bilo pred voj-
no.

Osredotočen je virov naravne-
ga bogastva se je precej razvilo.
Leta 1922 je šest kompanij kon-
troliralo eno tretjino že razvitih
vodnih sil. Osem kompanij je
kontroliralo tri četrtine antra-
cita, ki je še v zemlji, trideset
kompanij je lastovalo eno tretj-
no mehkega premoga, ki je še v
zemlji, dva kompaniji pa nad
polovico železne rude, štiri kom-
panije skoraj polovico bakrene
rezerve in trideset kompanij
pa eno osminko petrolejske re-
zerve.

Ako se poročilo prečita zelo

Herriot prekrizal načrte ameriškim bankirjem

Ameriški in angleški bankirji so
se ponudili, da "ozdravijo"
frank, če jim Francija jamči,
da socialisti ne bodo vzemir-
jali privatnega kapitala.

London, 2. jun. — Vodilni lon-
donski finančnik je te dni raz-
kril, kako je Eduard Herriot,
vodja francoskih radikalcev,
pred par tedni preprečil izvaj-
janje načrta ameriško-angleških
bankirjev za "ozdravljenje"
francoske valute.

Med generalno stavko v An-
glijii je francoski finančnik Jean
Parnetier prišel v London in
konferiral z Benjaminom Stron-
gom, guvernerjem zvezne re-
zervne banke v New Yorku ter
z angleškimi bankirji glede no-
vega in velikega posojila Fran-
ciji. Strong je v imenu ameri-
ških in angleških bankirjev stav-
il sledeče pogoje za posojilo:
Francija mora reorganizirati
svoje finance po odboru zveden-
cev; načrt reorganiziranja mo-
rajo podpisati voditelji vseh po-
litičnih strank; Francija mora
eksportirati zlato, ki ga zastavi
za posojilo; francoski parlament
mora sprejeti garancije, da soci-
alisti ne bodo ogrožili privatne-
ga kapitala v Franciji.

Ko je Parnetier prinesel ta
načrt v Pariz in ga pokazal po-
leg drugim tudi Herriotu, je
Herriot izjavil, da ga ne podpi-
še Briand je načrt odobril.

Pariz, 2. jun. — Briandova
vlada je včeraj zopet zmagnala v
zbornici, ko so desničarske
stranke glasovale za njen pred-
log, da se debata o finančnem
polažu odloži za pozneje.

Agitirajo za "Prosveto"

Torij podprli Baldwin glede rudarske stavke

252 poslancev proti 108 odgla-
valo, da ima vlada proste roke
v pogajanju z rudarji in last-
niki. — Ostra debata glede iz-
ključitve Russella.

London, 2. jun. — Parlament
je včeraj odobril stališče Bal-
dwina glede stavke rudar-
jev, ko je 252 torijev in sta-
rokopitnih liberalcev odgla-
valo proti 108 laboritom in radikal-
nim liberalcem, da so zadovoljni
z vsem, kar vlada ukrene za do-
sego miru v premogovni indus-
triji. Baldwin je pojasnil, da
nobena stranka se ne bo pogajati
z vlado in vlada mora čakati, do-
kler rudarji ali lastniki dosežejo
"pogajalni temperament". Pre-
mijer je namignil, da je vlada
pri volji dati nadaljnjo finančno
pomoč premogarskim magna-
tom, ne bo pa prevzela politične
kontrolne nad premogovniki.

Ramsay MacDonald je očital
vladi, da je zamudila vse lepe
prilike za spravo. Lloyd George
je pozival vlado, naj takoj pod-
vzame korake v soglasju s pri-
poročili državne premogovne ko-
misije.

V zbornici je tudi bila ljuta
debata glede zabranitve Chas. E.
Russellu, bivšemu amerškemu
socialistu, v Anglijo. Rasprava
so sprožili delavski poslanci. Mi-
nister za notranje zadeve je od-
govoril, da londonska vlada nima
nič proti Russellu, postopala pa
je na prošnjo irske vlade, ki ne
želi Russellove prisotnosti na
irskih tleh. V Anglijo lahko pri-
de kadar hoče. Odgovor je izzval
še večjo rabuko. Laboriti so ho-
teli vedeti, zakaj vlada oprav-
lja policijsko službo za Irce.

Razstava v Philadelphiji
200.000 oseb obiskalo prostore
drugi dan.

Philadelphia, Pa. — Razstava
v proslavo 150-letnice neodvis-
nosti in razvoja Združenih držav
postaja živahna. Drugi dan je
okrog 200.000 ljudi posejilo o-
gromne prostore, kjer se naha-
jajo paviljoni. V terek so prišli
zastopniki 40 narodnosti. Vsi pa-
viljoni še niso zgrajeni in skoraj
tretjina predmetov še ni raz-
stavljena.

Angleški rimci — boljševiki!
London, 2. jun. — Sir William
Joyson-Hicks, minister za doma-
če zadeve, je včeraj ljuto napel-
dal gibanje gotovega dela angli-
čanske cerkve za spravo s kato-
liško cerkvijo. Rekel je, da an-
gleški protestanti, ki ljubimka-
jo z rimskim papežem, so boljš-
eviki.

London, 2. jun. — Vodilni lon-
donski finančnik je te dni raz-
kril, kako je Eduard Herriot,
vodja francoskih radikalcev,
pred par tedni preprečil izvaj-
janje načrta ameriško-angleških
bankirjev za "ozdravljenje"
francoske valute.

Med generalno stavko v An-
glijii je francoski finančnik Jean
Parnetier prišel v London in
konferiral z Benjaminom Stron-
gom, guvernerjem zvezne re-
zervne banke v New Yorku ter
z angleškimi bankirji glede no-
vega in velikega posojila Fran-
ciji. Strong je v imenu ameri-
ških in angleških bankirjev stav-
il sledeče pogoje za posojilo:
Francija mora reorganizirati
svoje finance po odboru zveden-
cev; načrt reorganiziranja mo-
rajo podpisati voditelji vseh po-
litičnih strank; Francija mora
eksportirati zlato, ki ga zastavi
za posojilo; francoski parlament
mora sprejeti garancije, da soci-
alisti ne bodo ogrožili privatne-
ga kapitala v Franciji.

Ko je Parnetier prinesel ta
načrt v Pariz in ga pokazal po-
leg drugim tudi Herriotu, je
Herriot izjavil, da ga ne podpi-
še Briand je načrt odobril.

Pariz, 2. jun. — Briandova
vlada je včeraj zopet zmagnala v
zbornici, ko so desničarske
stranke glasovale za njen pred-
log, da se debata o finančnem
polažu odloži za pozneje.

Agitirajo za "Prosveto"

MLEČNI TRUST KONTROLIRA NEW YORK

Prodaja se posajeto mleko za
sveže. — Pa tudi ponarejeno
mleko gre v denar.

New York, N. Y. — Mestne
zdravstvene oblasti so uvedle
obširno preiskavo in prišlo do
prepričanja, da ima mestne pre-
bivalce v rokah mlečni trust, ki
packa mleko na razne načine.
Trust meša mleko s vodo, določi
ceno, po kateri morajo konsu-
menti plačati mleko, in po kateri
ga morajo farmarji prodati.
Na ta način moše konsumente
in farmarje.

Oblastem so bili predloženi
dokazi, da mešajo dobro mleko
s posnetim in še na drug način.
V minoletem letu je bilo mestnim
institucijam dostavljenih mili-
on kvortov mleka, ki je imelo
razne primese.

Gotovo je zločin, kdor ponar-
ejeno mleko prodaja za pravo.
Kaj se bo zgodilo tem ponar-
jevalcem mleka? Njih žrtve so
večinoma delavci in siromašni
ljudje. Najbrže nič, kvečjem
bodo plačali nekaj denarne glo-
be.

Milijonarjem se ne upajo do-
staviti takega mleka. In vendar
plača delavec mleko po tisti ce-
ni kot milijonar. Tudi ta pojav
se da razložiti. Ako bi mili-
onarjem, sodnikom in državnim
pravnikom trust dostavljai ta-
ko ponarejeno mleko, tedaj bi ti
ljudje skrbeli, da bi bil trust ka-
znoven tako, kot se spodobi ka-
znovati vse alparje, ki prodaj-
ajo ponarejena živila in tako
prikrajšujejo ljudem njih živ-
ljenje.

Nagla obsedba
humbnega morlice

Fanatizni klanovec, ki je po po-
šti postal bombe, obseden na
dosmrtno ječo.

Muskegon, Mich. — Zadnji čet-
rtek je poštni sel prinesel v le-
tovišče "Pri treh jezirih" nek za-
voj, ki je eksplodiral, ko so ga
skušali odpreti, kajti v njem je
bila bomba. Ubite so bile tri o-
sebe, in skoraj lastnik letovišča,
njegova hčerka in pa njen zar-
čenec, s katerim bi se imela dva
dni kasneje poročiti.

Uvedena je bila takoj na-
tančna preiskava in kmalu je bil
v rokah pravice Asa Bartlett, ka-
teremu je bilo dokazano, da je
poslal tisto bombe, kar je konf-
no tudi sam priznal. Proces
proti njemu je bil jako kratak.

V terek — peti dan po zločinu —
je bil Asa Bartlett še na potu v
Marquette ječnikarico, v kateri
bo prebival svojo življenje.

Bartlettove žrtve so: August
Krubach, Janet Krubach in
William Franke. Zadnji je bil iz
Chicago. Ko je prišla bomba
kot pošna pošiljatev, so bili
imenovani trije baš zaposleni z
odpiranjem številnih daril. Mi-
sili so, da je to novo darilo,
vendar pa se je Krubachu stvar
zadela sumljiva in hotel je za-
voj vreči v vodo, ko mu je nena-
doma bomba v roki eksplodirala.

Asa Bartlett je strasten ku-
kluxklanovec ter pobožen krist-
jan. Bil je tudi konstabler ta-
mošnjega trga, dočim je bil
Krubach uradnik trga. Krue-
bach je bil hud nasprotnik klan-
ovcev in fanatičnih suhačev.
Radi tega ga je Bartlett sklenil
spraviti na "oni svet". Ubil je
kar tri osebe, sedaj pa bo sedel
za to celo življenje.

Sodna obravnava je bila jako
kratka. Sodnik Vanderwerp je
izrekel svoje sožalje, da michi-
ganski zakon ne dovoljuje smrt-
ne kazni.

Pilsudski ostane diktor Poljske

On, predsednik Mosicki in pre-
mijer Bartel bodo tvorili tri-
umvirat, ki začne uvajati dra-
stične reforme.

Varšava, Poljska, 2. jun. —
Poljska republika ima novega
predsednika v osebi obakurnega
vseučilišnega profesorja, toda
general Pilsudski je še vedno go-
spodar dežele. Profesor Mosci-
cki, ki je zadnje čase učil kemi-
jo na univerzi v Lvovu, je nomi-
nalno izvrševalni oblastnik, am-
pak moč je priznal v intervjuju,
da bo delal le to, kar želi pan
Pilsudski in nič drugega.

Mosicki je politično docela
neznana osebnost. Predsedniška
čas je padla nanj po naključju.
Bil je na potu iz Haaga v Lvov v
navadni popotni obleki, ko je
prišel v Varšavo, in začuden iz-
vedel, da je kandidat. Moč se je
izgovarjal, da nima na sebi pri-
merne obleke, toda Pilsudskijevi
pristali so ga prepričali, da ob-
leka se bo še dobila. Novi pre-
sednik bo ustoličen v petek. Do
tega časa mu krojčar naredi do-
stojno salonsko obleko, kakršna
se spodobi za predsednika. Var-
šavski listi bi radi zbijali debele
šale na njegov račun, a boje se
censure.

Pilsudski je pokazal, da izvo-
litev predsednika ni nobena ša-
la. Mosicki ima močno telesno
stražo in vojaške patrle ne no-
sijo golih bajonetov za šalo. Mo-
sicki je bil izvoljen s pomočjo
nemške in židovske manjšine.
Ko je bil Naratovič pred par leti
izvoljen na enak način, je bil dva
dni kasneje umorjen. Mosicki
to va, ve tudi Pilsudski, zato pa
ne jemlje nobene risike.

Berlin, 2. jun. — Iz Varšavo
javljajo, da je Pilsudski danes
začel kampanjo za istiranje vseh
korupirancev, izdajalcev in
morilcev iz poljskega javnega
življenja. Pilsudski namerava u-
stanoviti triumvirat, obstoječ iz
njega, predsednika Mosickega
in premijerja Bartela. Ta trium-
virat bo vladal Poljsko in izvajal
program drastične moralne, e-
konomske in politične sanacije.

Program vključuje drastične
kazni za vse odgovorne osebe, ki
so krive korupcije v prejšnjih
vladah. Aretacije na delo so
v teku. Zunanji minister ima
nalogo, da preneha s trgovskimi
vojnam in sklene komercijalne
pogodbe z Nemčijo in drugim
deželami.

Prizadevanje za odpravo neuni-
skih delavcev v letu. — De-
lavci niso krivi, ako so stav-
binski stroški visoki. — Kaj
je povzročilo stavbinske stro-
ške.

Chicago, Ill. — Patrick F.
Sullivan, predsednik sveta stav-
binskih delavcev v Chicago, je
objavil načrte, po katerih je mo-
goče prineti mir v škafsko stav-
binsko industrijo po prvem ju-
niju t. l.

Splošne stavke stavbinskih
delavcev ne bo. Tudi tam ne bo
stavke, kjer so vposleni delavci,
ki prejema mezo po Landisovem
odloku. Ampak če bo
podjetnik na novih stavbinskih
delih zaposlil neunijske delavce
po 1. juniju, tedaj bodo združe-
ne unije podvezle tako akcijo, ki
se jim zdi potrebna za varstvo
interesov svojih članov. To po-
meni mogoče, da bodo delavci
zastavkali na takih delih.

Sullivan je predložil podjetni-
ški organizaciji "Building Con-
struction Employers Association"
pogodbo v pretes, da ne
smejo po prvem juniju t. l. de-
lati neunijski delavci na takih

stavbah, ki so se pričele graditi
po prvem juniju.

Sullivan je nato razložil, da
niso meze stavbinskih delav-
cev krive visokih stavbinskih
stroškov. Preden je Landis iz-
dal svoj odlok, je bilo veliko
vpitja od strani bankirjev in
podjetnikov, da se morajo znižati
delavske meze, da se znižajo
stavbinski stroški. Delavske
meze so šle dol, ko je bil izdan
Landisov odlok, stavbinski stro-
ški so se pa povišali.

Pri neki tožbi na višjem sodi-
šču se je dokazalo, da bankirji
in arhitekti niso znižali svojih
prejemkov, ko so se stavbinski
stroški znižali za 12 do 25 od-
stotkov, ker so se znižale delav-
ske meze in cene za stavbinski
materijal. Vrhtega priznajo
podjetniki sami, da jih meze
stanejo od 10 do 15 odstotkov
več, ako delo izvrše neunijski
delavci. Organizirani delavci
so izučeni in dobri delavci, ki iz-
vrše veliko več dela, kot neorga-
nizirani.

Iz tega se da sklepati, da ar-
hitekti in bankirji povišajo stav-
binske stroške, pa če bi prav de-
lavci delali za nižjo mezo.

NAROČITE SI KNJIGO "AMERIŠKI SLOVENC!"

KOMPANIJSKE UNIJE SO ZADNJA VADA PASSAIS- KIH TEKSTILNIH BARONOV

S takimi naivnimi sredstvi upa-
jo ujeti tekstilne delavce. —
Delavci so na to vado krepko
odgovorili.

Passaic, N. J. — Kompanijs-
ke unije so zadnje sredstvo, s
katerim mislijo tekstilni baroni
omamiti delavce in jih spraviti
zopet nazaj v tovarne. Vodite-
ljica pri izigranju te poteze pro-
ti delavcem je zopet stavkoka-
ška tvrdka Forstmann-Huff-
mann.

Ta najnovejša poteza tekstil-
nih baronov kaže, da je
stavka, ki traja še osemnajst te-
dnov proti 10-odstotnemu zni-
žanju meze, precej učinkovita.
Drugi, da podjetniki spoznava-
jo resnost položaja in da je za-
hleva stavkarjev po priznanju
unije zelo resna. Tretjič, da to-
varnarji niso dobili zadostnega
števila stavkokazev, daširavno
so kričali, da tovarne obratuje-
jo. Dalje, da je tekstilnim po-
jetnikom pričelo šumeti po gla-

vi, ker v njih tovarnah delo po-
čiva, daširavno se sezona za
tekstilno industrijo vedno bolj
bliža.

Pohod, ki so ga priredili po
mestu državljani, ki simpatizi-
rajo s stavkarji, tudi ni ostal
brez učinka na tovarnarje.

Delavci seveda niso molčali na
to ponudbo in odgovorili so, da
so delavci vsake tovarne orga-
nizirani in imajo svojo tovarniški
svet. V vsaki delavni tovarne
je delavski zaupnik, katerega
lahko delavci nadomestijo s
drugim, kadar se jim to zdi po-
treba. Vsi zaupniki pa tvorijo
skupaj tovarniški odbor. Vsi
tovarniški odbori enega kraja
pa tvorijo generalni eksekutiv-
ni odbor, ki se zdi imenuje Od-
bor združene fronte tekstilnih
delavcev v Passaicu in okolici.

Stavkarji pravijo, da imajo
izkušnje iz leta 1919 in da ne
bodo odnehali preje, dokler si
ne izvojuje pravice do organi-
zacije.

Trije rudarji
živi pokopani

Zemlja se je usula in jim zaprla
izhod.

Butte, Mont. — V terek po-
poldne se je v tukajšnjem West
Colusa rudniku, v globini 1.900
čevljev usula v stranakem rovu
zemlja ter zaprla izhod trem ru-
darjem. Domneva se, da sta dva
bila ubita. Rešile, ki so se ne-
mudoma spravili na reševalno
delo, so med svojim delom pono-
či istega dne lahko slišali govor-
jenje devetnajstletnega Henry
Lettala, ki je eden izmed treh
zajetih rudarjev.

Slaven egiptologist umri neoreč-
ne smrti.

Baltimore, Md. — V blišnjem
predmestju Windsor Hills je v
ponedeljek požar uničil dom zna-
nega egiptologa dr. Aaron Em-
berja z Hopkinsove univerze. V
plamenih so našli smrt profesor-
jeva žena, šestletni sin in ena
služkinja, on sam pa je zadobil
težke poškodbe, na katerih je na-
slednjega dne umrl.

Lloyd George izobčen

Voditelji liberalne stranke so ga
izobčili, ker je kritiziral vlado
za časa generalne stavke.

London, 2. jun. — David Lloyd
George je bil včeraj takorekoč
ekskomunikiran ali izobčen iz
vodstva liberalne stranke, ako
ne tudi iz stranke same. Izobče-
nje je prišlo valed stališča, ki ga
je George zavzel v teku general-
ne stavke. Lord Oxford, bivši
premier Asquith, Sir Godfrey
Collins in drugi voditelji so iz-
javili, da je Lloyd George zav-
gel moralno pravico vodstva
stranke iz razloga, ker se ni ho-
tel pridružiti ostalim voditeljem,
ko so med generalno stavko o-
značili svoje stališče v vladnem
glasilu "The British Gazette".

Voditelji so takrat podprli Bal-
dwino vlogo in obsodili gene-
ralni štrajk kot neustaven in
protipostaven, dočim je Lloyd
George kritiziral vlado in poka-
zal svoje simpatije do delavskih
unij.

To pomeni, da Lloyd George
izgubi predsedništvo parlamen-
tarne liberalne stranke, razen
če se stranka potegne sanj.
Lloyd George taj, da je v tajnih
pogajanjih z voditelji delavske
stranke.

Geološko raziskovanje Krasa.

Ministrstvo za kmetijstvo in vo-
de je odobrilo kredit v znesku
200.000 dinarjev za hidrološko
in geološko proučevanje na slo-
venskem Krasu ter za raziskova-
nje podzemeljskih vodnih tobov
v skalovitem kraškem svetu.

Geološko raziskovanje Krasa.

Ministrstvo za kmetijstvo in vo-
de je odobrilo kredit v znesku
200.000 dinarjev za hidrološko
in geološko proučevanje na slo-
venskem Krasu ter za raziskova-
nje podzemeljskih vodnih tobov
v skalovitem kraškem svetu.

Geološko raziskovanje Krasa.

Ministrstvo za kmetijstvo in vo-
de je odobrilo kredit v znesku
200.000 dinarjev za hidrološko
in geološko proučevanje na slo-
venskem Krasu ter za raziskova-
nje podzemeljskih vodnih tobov
v skalovitem kraškem svetu.

PROSVETA

GLASILO SLOVENSKE NARODNE PODPORNE JEDNOTE
LASTNINA SLOVENSKE NARODNE PODPORNE JEDNOTE

Cene oglasov po dogovoru. Rokopis se ne vrača.

Naročnina: Zedinjene države (izven Chicago) \$5.00 na leto, \$2.50 za pol leta in \$1.25 za tri mesece; Chicago in Ciceru \$6.50 na leto, \$3.25 za pol leta, \$1.65 za tri mesece, in za inostranstvo \$8.00.

Naslov za vso, kar ima stik s "PROSVETA"

"PROSVETA"

2657-59 So. Lawndale Avenue, Chicago, Illinois.

"THE ENLIGHTENMENT"

Organ of the Slovene National Benefit Society.

Owned by the Slovene National Benefit Society.

Advertising rates on agreement.

Subscription: United States (except Chicago) and Canada \$5.00 per year; Chicago \$6.50, and foreign countries \$8.00 per year.

"MEMBER OF THE FEDERATED PRESS"

Datum v oglepu n. pr. (May 31, 1926) poleg našega imena na naslovu pomeni, da vam je s tem dnevom potekla naročnina. Ponovite je prejemati, da se vam ne ustavi list.

FARMARSKI NAJEMNIKI SE MNOŽE.

Meščanski političarji že ves čas po vojni kriče, da je treba farmarjem pomagati, ne store pa zanje ničesar, kar bi prineslo farmarjem pomoč. Da je ostalo le pri vpitju profesionalnih političarjev, pokazuje števna statistika. Ta statistika nam pove, da je število prebivalcev na farmah padlo dvakrat in pol tako hitro v letu 1925, kot je padalo v letu 1924, farmarski najemniki se pa množe zapadno od Missisippija.

Leta 1925 je 2,035,000 oseb zapustilo farme, 1,135,000 jih je pa odšlo na farme.

Množi se pa tudi število farmarskih najemnikov. Nekdanji gospodarji prodajajo svoje farme in vzamejo v najem že obdelane farme. Na ta način se na drugi strani množe veleposestniki, ki kupujejo farme in jih oddajajo v najem, sami pa žive v mestu. V letu 1925 je bilo na ameriških farmah 38.6 odstotka farmarskih najemnikov, leta 1900 pa 35.3 odstotka. V nekaterih državah je več najemnikov, v drugih jih je pa manj. V državi Arkansas je nekaj nad 56 odstotkov najemnikov, v Louisiani in Texasu pa več ko šestdeset.

To povečanje števila najemnikov pomeni, da vedno več farmarjev prihaja v neodvisnost, da tista toliko opevana samostojnost farmarjev vedno bolj gineva, svet pa kupujejo banke ali pa izredno bogati zemljiščni posestniki, ki ga oddajo, zopet v najem, ali ga pa prodajajo z dobičkom, če dobe kupca zanj. Z drugimi besedami to pomeni, da svet, ki je dober za poljedelstvo, prihaja v roke zemljiščnih špekulantov, ki tržijo z njim ali pa ga izkoristijo za obogatitve samega sebe.

V Evropi se je ta proces že skoraj dovršil, v Ameriki se pa vrši.

Ako bi kongres ali razne administracije po vojni to storile za farmarje, kar so izvršile za pojačanje industrije in bankirjev, tedaj bi bila slika popolnoma druga.

Wall Street je zahteval, da pade cena poljskim produktom na debelo, t. j., kadar poljski produkti in sirovine zapuste farme in preidejo v roke trgovcem, ki tržijo s poljskimi produkti in sirovinami. Medtem ko se znižujejo te cene, pa ostanejo cene visoke za industrijske izdelke. In to se je tudi zgodilo. Tako postopanje pa ne more voditi do drugega kot do bankrotov farmarjev. Ako farmar za bušelj kornuza, ki jo proda na trgu, ne more kupiti toliko industrijskih izdelkov, kolikor je kornuza v resnici vredna, tedaj je farmar na poti v bankrot. Vrednost njegovih produktov je padla, industrijskih se je pa povišala. Industrija kupuje sirovine po nizki ceni, dovršene produkte pa prodaja po visoki ceni, farmar je pa tisti, ki gubi in ki ne more pokupiti produktov za skupice, ki ga prejme za svoje sirovine in produkte. S farmarjem je skoraj ravnotak kot z delavcem, ki prejema nizko mezdjo. Delavec tudi ne more kupiti tega, kar potrebuje za svoje življenje. Razlika med delavcem in farmarjem je ta, da delavec nima kje vzeti, ako mu njegova mezda ne zadostuje za življenjske potrebe, medtem ko farmar načne svoj kapital, t. j. farmo. Farmar začne posojevati na farmo in svoje orodje, ako ne izhaja s tem, kar prejme za svoje produkte. Ako farmar ne more ob roku vrniti svojega dolga, napravi novega. To se pa ponavlja le toliko časa, dokler lahko plačuje obresti od svojega dolga, ko pa ne zmaga več obresti, mu bankirji prodajo njegovo farmo. Farmar je bankrot. Zdaj mora postati farmarski najemnik ali pa oditi v mesto, da postane industrijski delavec.

Tako kapitalizem razlazuje farmarje in jih peha med poljske in industrijske delavce.

Kongres pa ni ničesar storil, da se ustavi ta proces, ravnotako se ni nobena administracija pobirgala za farmarje, temveč jih je prepustila železnemu zakonu kapitalizma, ki peha vedno večje množice ljudstva v revščino in bedo, obenem pa množi in osredotočuje vedno več bogastva v rokah vedno manjšega števila posameznikov.

Ako bodo farmarji hoteli, da postavodajni zbori nekaj store zanje, se bodo morali združiti z delavci in se z njimi vred bojevati za izpremembo načina blagovne produkcije in distribucije.

NAŠE INDIJANSKO PREBIVALSTVO

Skupno število Indijancev v Združenih državah znaša 349,596 duš. Splošno naziranje, da Indijanci izumira, ne odgovarja dejstvu, kakor je to razvidno iz podatkov nabranih s strani federalnega departamenta za notranje stvari. Indijansko prebivalstvo Združenih držav, brez Alaske, se je povečalo za 2693 oseb v fiskalnem letu, ki se je zaključilo 30. junija 1925. Tekom zadnjih dvanajstih let se je skupno indijansko prebivalstvo povečalo za 18,976 duš. V vzhodnih pokrajinah Združenih držav človek redkokdaj srečava pravega Indijanca, ali na Zapadu, zlasti na jugozapadu, Indijanci tvorijo znaten del tamošnjega prebivalstva. Večina Indijancev živi na rezervacijah, t. j. na zemljiščih, posebno določenih za nje.

Ko so se evropski naseljenci končno zavedli, da ima tudi Indijanci človeške pravice in si prav, da bi bil podjarmljen ozioroma vničen, se je splošno sprejelo načelo, da se poedina indijanska plemena namestijo na rezervacije, in to v njihovo lastno korist, da se obvarujejo pred brezvestnimi belokožci in belokožci pred njihovimi napadi.

New York, Massachusetts, Rhode Island in druge države so izvedle to načelo v kolonialni dobi in po izvojevanju neodvisnosti, in tudi vlada Združenih držav se je ravnala po tem načelu od začetka svojega obstoja. Nekatera plemena so dosegla visoko stopnjo civilizacije in blagostanja. Večina pa se križala z belokožci in v neki meri tudi s črnci, ki so jih poprej imeli za sužnje. Rastresenih po raznih državah je vsaka skupaj kakih 185 rezervacij. Vlada in organi strogo nadzirajo te rezervacije, da se vanje ne pripejeto brezvestni belokožci, in skrbijo za umno in telesno dobrobit Indijancev. Svaha federalnega varstva je ta, da se Indijanci privadijo civiliziranih metod samovzdrževanja, mesto da bi bili odvisni od lova, ki dandanes nudi le jako beden vir za obstanek, ali od vladine pomoči, katera pa v nikakem slučaju ne izostane, kadar se Indijanci nahajajo v potrebi.

Skoraj dve tretini vseh Indijancev živita v štirih državah. V Oklahomi jih je 120,000, v Arizoni 44,000, v South Dakoti 24,000 in v New Mexico 22,500. Petnajstotina drugih držav jih ima čez 5000 vsaka. California jih vsebuje 18,800, Minnesota 14,300, Montana 13,000, North Carolina 12,000, Washington 11,700, Wisconsin 11,300, North Dakota skoraj 10,000, Michigan 7,800, New York 6,100, Nevada 6,100 in Oregon 6,000. V državi Delaware živita le dva Indijanci. V jako obljubljenih državah, kot so Illinois, Ohio in Pennsylvania, živi le nekajstotnih Indijancev, in država Indiana, ki bi se po svojem imenu pomotoma smatrala za domovino Indijancev, ima le 125 rdečkotvorcev znotraj svojih mej.

Okoli stotisoč od 120,000 Indijancev v Oklahomi spada k takozvani petorici civiliziranih plemen: Creeks, Cherokees, Choctaws, Chickasaws in Seminoles. Ta plemena so l. 1828 prejela od federalne vlade v zameno za svojo zemljo, ki so jo drugje posedovali, dvajset milijonov akrov zemlje v Oklahomi, kar je približno enako površini Hrvaške, Slavonije in Bosne-Hercegovine skupaj. Ker so ta plemena sprejela civilizirani način življenja v daleč večji meri kot druga indijanska plemena, dobila so pridevek "civilizirana plemena." Za časa svoje naselitve v Oklahomi ustanovili so neke vrste konfederacije in plemenske vladavine, ki je v mnogem bila podobna vladnemu sistemu Združenih držav. L. 1906 je ta plemenska vlada prenehala obstajati in zemlja je bila razdeljena med posamezne člane teh plemen in podeljena jim je bilo ameriško državljanstvo. Vsak poedini član te petorice plemen je dobil 40 akrov kot domstano in povrh tega od 100 do 300 akrov zemlje. Da se prepričajo njihovo izražanje, se je omejila njihova pravica, da bi svojo zemljo prodali belokožcem. Tako je Indijanci, dasi velja vse državljanske pravice,

ostal tudi nadalje omejen kar se tiče lastnine. Toda število tako omejenih Indijancev dnevno pada v sled postopanja neke posebne komisije, ki odloča o sposobnosti poedinega Indijanca, da čuva svoje pravice. Na teritoriju plemen Chickasaws in Choctaws so se našle velikanske naslage premoga, petroleja in asfalta, ki se raztezajo pod površino kakoga pol milijona akrov. Ta silno bogata indijanska ozemlja je vlada oddala in se vsako leto oddaje v najem v svrhu eksploatacije. Na tak način je belokožec vstopil v rezervacije, in posledica tega je, da so poprej izključno indijanske naselbine danes skoraj popolnoma izginile iz tega dela Oklahome. Člani petorice civiliziranih plemen živijo na odrejenih jim zemljiščih, obdanih od belokožnih sosedov, s katerimi se začnajo čim dalje bolj mešati na podlagi enakosti. Cherokees Indijanci niso bili finančno tako srečni kot njihovi sosedje, ki dobivajo masne dohodke od eksploatacije svojih zemljišč, in pravijo, da so mnogo bolj agresivni in da kažejo visoko stopnjo inteligentnosti.

Poljedelstvo je glavni poklic članov petorice civiliziranih plemen. V njihovih stanovanjih je opaziti velikanski napredek. Dasi je še dandanes videti na rezervacijah koč z eno ali dvema sobama oz. sobicama, vendarle so se take koče umaknile modernim lesenim hišam s tremi do štiri sob. Vlada vzdržuje mnogo šol za indijanske otroke. Razun pri izredno majhnem številu Indijancev starši kažejo željo in voljo, da se njihovi otroci izobrazijo. V nekaterih mestih belokožci nimajo radi, da indijanski otroci pohajajo šolo skupaj z njihovimi otroci, ali v bolj naprednih krajih je videti lepo število malih Indijancev, ki redno pohajajo šolo. Imamo precejšnje število občin, kjer so Indijanci člani šolskega sveta, in tudi med učitelji je nekaj Indijancev. Razun vladnih šol je tudi cerkvenih šol, katoliških in protestantskih. Mnogi člani Chickasaw in Choctaw plemen, zlasti oni ki živijo v zapadnem delu teritorija, zavzemajo častna mesta; mnogi so distriktni uradniki, člani šolskih svetov itd.

Indijanci v Ottawa County Itejejo 2167 prebivalcev; med njimi so takozvani Osage Indijanci. Slučajno so našli petrolej v njihovem teritoriju, valed česar so postali najslavitejši indijansko plemo Združenih držav. Dasi mnogo tega, kar se govori o njihovem bogastvu, je pretirano, vendarle je res, da Osage Indijanci prejemajo na leto na najemninah svojih zemljišč približno deset milijonov dolarjev. Oni so menda najbogatejši narod na svetu, kar se tiče dohodka po glavi.

Neprimerno največja rezervacija v Združenih državah je ona Navajo Indijancev, ki se razteza čez tri države, Utah, Arizona in New Mexico, in ki zavzema površino 20,000 do 25,000 kvadratnih milj. Več del te pokrajine je gorovje od 9000 do 9000 čevljev visoko. Navajo Indijancev je 33,000. Prirodno bogastvo njihove rezervacije je jako omejeno, in izkoprava se le mehki premog. Glavna industrija je reja ovac in koz. Mnogo volne vporabljaajo za tkanje odevi, radi katerih ti Indijanci slovijo po vsem svetu. V tej industriji je zaposlenih 5590 čenak, in vrednost letnega produkta se čeni na \$750,000. Navajo Indijanci so znani kot najboljši varčniki in delavnostni ljudje med indijanskimi plemeni. Radi tega jih dostikrat nazivajo "indijanske Zide." Na vsak način med njimi ni resničnega siromaštva. Oni se vzdržujejo v pokrajini, kjer belokožec sploh ne bi mogel obstajati. Navajo je po svojem poklicu nomad in zato odločno individualist, zato med njimi skoraj ni družabnega življenja, pa tudi nikakih val. Položaj ženske je ugleden, toliko socialno, kolikor ekonomsko. Družine nasledujejo po materini strani. Dočim konji in goveda pripadajo moškemu članu plemena, so ovce in volna lastnina žen. Stanovanja Navajo Indijancev odsejajo nomadski način njihovega življenja.

Devet mesecev stara Aileen Jean Clark je letala na vrhu pred svojo hišo v svojem vasličku ter po otročje zadovoljno bežljala sama s seboj. Nenadoma pa je veter podrl dimnik in kakih petdeset opke je padlo tik zraven otroka, dve opke sta padli celo v voziček. K sreči pa ni nobena opke zadela otroka, ki je ostal popolnoma nepoškodovan in se niti ustrašil ni.

ski način njihovega življenja. Valed nomadskega življenja in radi nepristopnosti rezervacije, nepismenost med temi Indijanci je večja kot med drugimi plemeni.

Mnogo bolj družabnega značaja so Pueblo Indijanci, ki so se v Arizoni in New Mexiku povzdignili iz stopnje divjaštva do samostalne polu-civilizacije.

8240 Pueblo Indijancev stanuje v 18 puebloh—to je španjsko ime za vas. V splošnem oni odločno ohranjajo stari način življenja in se trmasto upirajo vsakemu prizadevanju, ki se protivi njihovim tradicionalnim običajem. Prirodni viri bogastva so jako pičli. Ni tam ne rud, ne gozdov. Površina je večinoma gola, ki ničesar ne rodi razun s pomočjo irigacije. Vendarle ti Indijanci živijo večinoma od poljedelstva. V šestih vaseh hodijo za časa sezone delat kot poljedelski delavci v ranče belokožcev in Mehikancev. V šestorici vasi se še vedno bavijo z lončarstvom. Mehikanski vpliv je vzrok njihovega slabega napredka. Tekom dolge vrste let so Pueblos imeli svoje lastne oblike vlade. Vsako leto so izbirali svoje "principales" (prvake) in naglašali pravico do samouprave. Smatra se pa, da je ta plemenska samouprava mnogo doprinesla k njihovemu nazadnjaku, ker drži mnogo bolj naprednih in prosvetljenih Indijancev pod jarmom sistema, ki je v mnogem sličen fevdalizmu.

Dokaj znatno je število onih članov indijanskih plemen, ki so zavezli odlična in tudi prva mesta v javnem in profesionalnem življenju te dežele. Tako je to plemo dalo svetu nekoliko zdravnikov velikega imena in reputacije, kot sta dr. Charles A. Eastman od Sioux Indijancev in dr. Susan Le Flesche Picotte. Senator Robert L. Owen iz Oklahome je deloma Cherokee Indijanec. Trdijo, da je tudi pok. senator La Follette imel v sebi nekaj indijanske krvi.

Iz vsaega tega je razvidno, da "ubogi Indijanci" ne zaslužijo več tega imena. Seveda je še vedno revnih Indijancev, celo jako revnih. Ali je tudi mnogo bogatih. Po nedavno izdelani cenitvi indijanskega odseka departamenta za notranje stvari, skupna vrednost indijanske lastnine znaša 1626 milijonov dolarjev. Ta cenitev vključuje vrednost imetka plemen in poedincev. Ako bi bila ta imovina enako porazdeljena med vse Indijance, bi vsak Indijanec, moški in ženska, dete in odrasli človek, posedoval skoraj \$5,000.—F.A.L.S.

Torkov vihar napravil precej škodo.

Chicago. — V terek je privihral iz zapada nad Chicagom močan veter, ki je skoro cel dan lomil veje in napravil drugo škodo. Veter je dosegel hitrost 39 milj na uro. Pomegljenih je bilo neštevilno vej in par dreves izruvanih; padlo je tudi nekaj dimnikov. V zapadnih predmetih je bila sila vetra še hujša in zgodilo se je celo, da je nek avtomobil z voznikom vred prekučnilo.

John Mitchell, star 50 let, iz Cincinnatija, O., je šel z nekoliko čistočeno senko po Madison cesti, ko je veter odtrgal z neke prazne trgovine veliko električno znamenje. Mitchellu je bila lobanja prebita, spremetvalka pa je zadobila manjšo rano na glavi. Oba so odvedli v okrajno bolnico.

Devet mesecev stara Aileen Jean Clark je letala na vrhu pred svojo hišo v svojem vasličku ter po otročje zadovoljno bežljala sama s seboj. Nenadoma pa je veter podrl dimnik in kakih petdeset opke je padlo tik zraven otroka, dve opke sta padli celo v voziček. K sreči pa ni nobena opke zadela otroka, ki je ostal popolnoma nepoškodovan in se niti ustrašil ni.

Kristov namestnik zgubil radižane že 3 župnija.

South Bend, Ind. — Kristov namestnik rev. Luther Curtis Talmadge je te dni na dolgo in široko opisoval, kako kriše in teže ima s svojo boljšo polovico, katere bi se rad iznebil. Povedal je sodniku, da je radi nje sgrabil že tri dobre fare. Sodnik je uslišal njegovo milo prošnjo ter mu je dal razpoko.

Prako Golgota

Povojna mentaliteta kapitalističnega razreda se je razbohotila tako daleč, da hoče strmo glavit v propast vse delavstvo in ga pognati v najstrašnejšo sužnost, kar jih pozna človeška zgodovina.

Ni bilo dovolj, da je kapitalistična mentaliteta in kapitalistična grabljevitost v vojno uničila milijone delavskih življenj, ni dovolj, da je na milijone delavskih družin vrnila na cesto, v rudnike, jih priklenila k strojem, koder naj umirajo in z umiranjem ustvarjajo novega premoženja, ne sebi, temveč svojemu gospodarju, kar je še ostalo delavskih moči in jih ni vojna popolnoma ubila, kapitalizem jih izkorišča na nečuvne načine.

Vse stare in s težkimi boji pridobljene delavske pravice so danes teptane, pogazajo se najosnovnejše socialne reforme. Plače so itak tako minimalne, da niti za najprimitivnejše življenje ne zadostujejo, kajšale, da bi zadostovale za preživljanje otrok in družine.

Ves evropski kapitalizem se je danes strnil kot v močan dogovor, da bo s kompaktno silo pogazil delavsko gibanje, delavske pravice in delavske zahteve. Vsako pravico do življenja se delavstvu že odreda, evropski kapitalizem hoče sužnje, osmrtni delovni čas naj se ukine in seveda "potrebah" podaljša, znižajo naj se tudi plače, delavec naj dela, kakor mu vелеva gospodar. Taka je parola evropskega kapitalizma in delavstvo vseh evropskih držav čuti ostrino te parole.

Najtežje je zadelo rudarje v Angliji. Torej, ker rudarji niso mogli pristati na zahteve podjetnikov, in ker rudarji niso mogli in hoteli podpisati smrtnih obsodbe zase in za svoje člane, je vlada alarmirala celotno vojaštvo, še rezerve je vpoklicala, samo, da prisilijo na pomoč podjetnikom in jim pomaga strel delavsko solidarnost. "In vlada pravi, da se ne bo pogajala s stavkajočimi rudarji, dokler ne gredo na delo. V tej državi je vsa moralna in socialna karakteristika današnjega kapitalizma in njegovih začetnikov.

Istotako se godi delavcem tudi v ostalih državah. Preti jim na Češkem, na Ogrskem, preti jim tudi v Jugoslaviji.

Kakor kapitalisti radi govore in radi propagirajo nacionalizem in se zanj vnamajo, tako pri zatiranju delavskih pravic pozabljajo nanj in gredo složno in bratsko z zatiralc delavstva vseh deželah.

Težke čase doživlja evropski proletarijat in težke boje bo moral prestopiti, preden bo dobil svoje stare pravice neokrnjene, ali vsaj obdržal dosežanje; kajti povojni čas je razcepil delavstvo in ga razmetal v razne tabore in taborišča in mu ubil razumevanje za solidarnost, za skupne interese in skupen odpor proti kapitalizmu. To razcepljenost in nerazumevanje je opaziti povsod in koder jo je več, tem oblastneje orje svoje brazde kapitalizem.

Se nikdar kakor danes ni bilo tako pretresljivih klincev razbitenega delavca, klincev po pravici, po svobodi in enakopravnosti.

Angleški delavec kliče našemu: poglej nas siromake, poglej pa tudi naše vrste, upanje je v nas, da zmagamo, strni se tudi ti, spoznaj svojo zmoto in solidarno pojdi v delavski boj....

Zdi se, da prav tako govori češki, francoski delavec in prav bi bilo in krajni čas, da zaveje med naše delavstvo borbeno, idejno borbeno, pa pri vsem enotnostno usmerjeno razpoloženje. V takem razpoloženju bo mogoče ustvarjati uspešen odpor proti dobro pretehtanim tendencam kapitalizma.

Krvava je pot na Golgoti, v nas samih je, da krenemo z Golgoti v obljubljeno deželo.

"D. P."

Šel njegovo milo prošnjo ter mu je dal razpoko.

Angleški toriji so bili v Rusiji. Angleški toriji so po duhu precej sorodni ameriškim torijem, ki so znani pod političnim imenom stara garda. Ko so toriji zvladali v Angliji, so brž pretrgali vse vezi z Unijo sovjetskih republik, češ da morejo imeti nobena opravka z "morilci in tatovi."

Pred kratkim so pa toriji poslali misijo štirih nazadnjakov v Moskvo, da si na lastne oči ogledajo "morilce in tatove". Misija si je vse ogledala, nato je šla domov in — priporočila torijsko vladi, da je najbolje, če sklene diplomatsko-in-trgovsko pogodbo z "morilci in tatovi", kajti moskovski "hajduki" mislijo še dolgo biti na krmlu in, kar je glavno, imajo tudi dosti dobrega denarja in še boljšega blaga, ki ga Angleži potrebujejo.

Ameriški toriji zdaj debelo gledajo in nekaj premišlujejo....

Minnesotaki prerok ni bil v pravi šoli.

Vernon Ewing, "apostelj božjega znamenja" v minnesotahkih šumah, je zbral par tisoč ljudi in jim povedal, da naj z njim vred prav po tihem molijo v gozdu in Bog jih usliši ter naredi čudež, s katerim izpriča svoje bitje. Ljudje so molili v šumi pri Duluthu, toda čudeža ni bilo. Razočarani so se razsrdili in razglasili Ewinga za sleparja.

Ewing, dasi precej vreden pod temenom, je preveč pošten za sleparja. Vidi se mu, da ni bil v pravi sleparski šoli. Če bi hotel imeti uspeh, bi moral sam iti v goščavo, sam tam moliti in potem naznaniti, da se mu je prikazal Bog in mu dal to in to navodilo za grešne ljudi—pa bi bil dobil več tisoč kalinov, ki bi mu verjeli vse do pičice. Žal, da se mora tako pisati v 20. stoletju, toda dejstvo je, da je še na milijone ljudi, ki so privrženji verjeti in sprejeti največje neumnosti, katero jim prinese kak "prerok" ali take vrste humbuga.

Naivna verujoča masa bi morala vedeti, da Bog — ali kateri drugi "duh" — se ni nikdar prikazal poštemim ljudem, pač pa se dosledno prikazuje le idiotom in pretkanim "sleparjem, ki so dobro izolani v priznanih svetih sleparijah.

Ti sleparji ne hodijo v mokre šume, temveč najamejo drugo največje mesto v Ameriki ter brez aramu razglasijo, da imajo živega Boga v svojih pesteh — in dvajset milijonov Američanov jim verjame! Tako je treba.

Prava beseda šele pride.

Pred kratkim je Trunk malo godrnjal, češ da ga je K. T. B. nazval z neko nedostojno besedo, kar pa po izjavi slednjega ni bilo res. Odobrujem spodobne izraze v govoru in pisanju, se to je merilo inteligence, čeprav duhovščina, posebno slovenska in njene "svete" knjige tega ne poznajo. Vendar pa je moje skromno mnenje, da primerna beseda, katero zasluži duhovščina, do sedaj še ni bila iznajdena. — Delavec, Cicero, Ill.

Pilsudski je namazan.

General Pilsudski ne mara predsedniške časti. Zbornica mu je ponudila predsedništvo na krožniku, pa je rekel: "Hvala. Nočem, da bi drugi mene podili iz predsedniške palače, rajši jaz podim druge."

(Pripomba: Poljaki pravijo svojemu parlamentu sejm. Jako dobra beseda!)

Vsak pastirček "ve"...

Tisoči "vedo", da Bog obstoji iz treh oseb, da je pekel, da je Eva prišla iz Adamovega rebra in da je som pogoitni Jonata, dasi ne more nihče dokazati niti ene teh stvari. — Dr. Frank Crane.

Fortinentno vprašanje.

(Za člane v Izraelu.) Ali bo letos duhovni vodja izvoljen, ali ga Tone zopet kar imenoval? — Zapisal in poslal collinwoodski kozel.

K. T. B.

Agitirajte za "Prosveto!"

Kompanijski stražnik ubil stakovno stražo

Ubičaj se izgovarja na silobran. — Imel je dosti časa pripraviti se za obrambo.

Chicago, Ill. — Jasnokot be-
li dan je, ako ubijalec ne morejo
dokazati alibi, tedaj se izgo-
varja, da so dejanje izvršili v
silobranu. To je stara praksa
kriminalnih odvetnikov.

Ko je bil Thomas Hallwood na
stavkovni straži pred tovarno
Greenlee Foundry kompanije v
Ciceru, predmestju Chicago, ga
je ustrelil kompanijski stražnik
Louis D. Kerr. Hallwood, star
devet in dvajset let, je zdaj se-
veda mrtev in pokopan, in torej
ne more povedati, kako se je
stvar odigrala.

Zrtev je mrtva, ubijalec pa še
živ. Njegovi izpovedi ne more
ugovarjati oseba, kateri je u-
gasnil življensko luč.

Hallwood je bil ustreljen dne
osmega maja. Greenlee kompa-
nija je imela dosti časa, da je
pripravila obrambo Kerra. Mr-
liško ogledniško zaslišanje se je
vršilo še pred desetimi dnevi.
Nato je bilo odloženo do dne o-
smega junija, torej za mesec
dni.

To pomeni, da je obramba zo-
pet pridobila na času. Zasliš-
anje je pričelo v mestni dvorani
Cicera. Osem stakovkazev je
prišlo, da je Kerr v silobranu
streljal na Hallwooda.

Kerrov strel je težko ranil tu-
di stakvarja Charles Shimkusa.
Po izjavi Kerra je bil tudi ta
strel oddan v silobranu.

Kerr je pri Greenleejevi kompa-
niji na listi za avanziranje.

126,935 Američanov ubitih v svetovni vojni

Ravnokar objavljena uradna sta-
tistika podaja natančno števi-
lo ameriških žrtev.

Washington, D. C. — Ravnokar
so bile objavljene uradne
števke o izgubah Amerikancev
v svetovni vojni, iz katerih je
razvidno, da je bilo ubitih 121-
614 ameriških vojakov in mornar-
jev, 5,045 častnikov in 276
armadnih krizark.

Največje žrtve so bile seveda
v armadnih vrstah, in sicer
skupno 119,568 oseb, med njimi
4,807 častnikov in 114,685 voja-
kov. V prvi liniji je bilo ubitih
35,191 vojakov in 1,824 častni-
kov. Na bolezni in radi raznih
drugih vzrokov je umrlo 66,557
vojakov in 2,384 častnikov. Na
ranah, zadobljenih v prvi liniji,
pa je umrlo 12,937 vojakov in
699 častnikov.

Mornarjev je umrlo največ ra-
di raznih bolezni, in sicer 5,352
mornarjev in 284 mornariških
častnikov. Pri raznih nesrečah
in radi drugih vzrokov je zgubi-
lo življenje 1,193 mornarjev in
116 mornariških častnikov. Od
plovilnika pa je bilo ubitih 384
mornarjev in 38 mornariških
častnikov.

Armada statistika sega od 6.
aprila 1917 do 2. julija 1921, do-
im se nanašajo števke glede
mornarice na dobo od 6. aprila
1917 pa do premirja.

OGNJEKASCI V CHICAGU ZAITEVAJO POVIŠANJE MEZDE.

Chicago, Ill. — Organizacija
šikaskih ognjekascev je razpo-
lala okrožnice, v katerih naglaša
potrebo za zvišanje mezde ognje-
kascev. Zdaj prejema ognje-
kasci po \$2,000 na leto, medtem
ko meza ognjekascev v New-
Yorku, Jersey Cityju in Passai-
cu znaša \$2,500 na leto, v De-
troitu San Franciscu in Oaklandu
\$2,100 na leto in celo v Yon-
kersu \$2,300 na leto.

Okrožnica povdarja, da je
zela ognjekascev v Chicagu
povzeli mezo saj za \$300 na
leto, da bodo lahko prehranje-
vali sebe in svoje družine, kot
je spodobi. Okrožnica opozarja
tudi na trdo delo, ki ga izvršuje-
jo ognjekasci ne glede na vreme
in letne čase, in na nevarnosti,
s jim vedno izpostavljeni pri
delanju.

Ali želite znati pravilno pisati in čitati angleško? Naroči si
"Slovensko-angliško slovnico", katere je izdala in ima na prodaj
Književna matica S. N. P. J.

Zaman so čakali čudeža

Hipnotizirana množica, pretvor-
jena celo uro v soho, se je ne-
zadovoljno razšla, ko ni bilo
"božjega znamenja" v minne-
sotski šumi.

Tamarack, Minn. — Brezbr-
žen opazovalec, ki je zablodil v
torek 1. junija med deseto in
enaesto uro predpoldne v šumo
ob cesti, tri milje od tukaj, je
lahko videl nenavadno sliko. Vi-
del je več stotin oseb vseh staro-
sti, slojev in obojega spola — oseb,
ki so stale, sedele in deloma kle-
čale na vlažnem lanskem listju
nepremično in v absolutnem
molku kakor hipnotizirane ali
zamaknjene. Videl je človeške
sohe razmetane v vseh mogočih
pozurah. Ob cesti je bila dolga
vrsta avtov. "Sohe" so ve-
činoma razodevale, kaj da so v
normalnem življenju. Videl si
Indijanca v kocu in s perjem na
glavi, ravnega farmarja in nje-
govo ženo, šumarskega delavca
iz Cloqueta, šolskega odbornika
iz Tamaracka, rudarja z "Pen-
ca", skupine ljudi iz Dulutha
itd.

Tujec, ki bi bil slučajno zablodi-
l sem, bi se bil začuden vprašal,
kaj naj to pomeni. Ampak
več sto opazovalcev, ki se niso
hotel pretvoriti v soho, dasi ni-
so motili "božjega miru", je do-
brro vedelo, kakšna igra je v te-
ku. Radovedneži so se najbolj
zanimali za star, malone polom-
ljen sedan, v katerem je stonel
Vernon Ewing, prodajalec očal in
"apostelj božjega znamenja".
On je uprizoril to živo igrilo. On
je povabil ljudi, naj pridejo in
z njim vred na tihem molijo v
šumi, naka se jim Bog razode-
ne s posebnim znamenjem, "kaj-
ti čas je prišel, ko Bog zopet
stopi v neposredne stike s člove-
kom."

Ewing je dal Bogu eno uro
časa, da demonstrira svojo pri-
čujočnost. Njegova triletna
hčerka je držala uro budilko v
roki in nepremično zijala v ka-
zalca, ki sta se premikala. Ko
je pretelka napovedana ura in
so ljudje izgnili odrvenele ude,
so pogledali proti zarjavele-
mu sedanu. "Apostelj" je še
vedno molil s sklonjeno glavo,
držeč roke na bibliji. Oživlje-
ne sohe so začemale in zavolvi-
le. Nekatere sohe so bile resi-
gnirane, druge so pa delale pote-
ze in znamenja nezadovoljnosti.
Tupatam je zašepetalo: "Ne-
umnost, sleparija!"

Ewing je pognal sedan in se
odpeljal domov. Pozneje je dal
reporterjem pismeno izjavo, v
kateri pravi, da je — popolnoma
zadovoljen. Ljudje so verjeli in
prišli, eno celo uro so se zamak-
nili v molitev — in to zaenkrat
zadostuje.

Nekaj čudežnega je pa le bilo.
Ljudje so prišli gledat čudež, to-
da pravega, naravnega čudeža
niso videli: krasne minnesotke
pomladi, ki je v svežem brstju in
cvetju razodevala vso svojo de-
viško lepoto...

Krvavi pretep v predmestni krčmi.

Chicago. — V sredo zgodaj
zjutraj se je vnela strašna bit-
ka v, oziroma pred neko krčmo v
Thorntonu, Ill., malem pred-
mestju južno od Chicaga. V bit-
ki sta bili ubiti dve osebi, in si-
cer en možki in ena ženska, a
neka druga ženska je najhujše
smrtno ranjena. Bitka je morala
biti strašna, kajti vse šipe so
razbite in zidovi razprskani od
krogel.

Ko je par minut po končani
bitki prihitela policija, je našla
pred krčmo nekega morskega
mrtvega. Priče pravijo, da je to
zlatar James Lanarta. Priče so
izpovedale nadalje, da je bila
ubita mrs. Chrystal Barrier iz
Chicago Heights, katere truplo
ne vedo, kje je. V neki bolnici
leži mrs. Bass, ki je bila težko
ranjena.

Policija je aretirala brata Bia-
za, bogata Italijana, ki sta last-
nika tiste krčme. Brata niti ne
vesta ali pa nečeta povedati o
celi stvari. Policija je uvedla na-
tačno preiskavo, vendar pa do-
lej še ni ugotovila, zakaj se je
pravzaprav vnela ta bitka.

Ali želite znati pravilno pisati in čitati angleško? Naroči si
"Slovensko-angliško slovnico", katere je izdala in ima na prodaj
Književna matica S. N. P. J.

Vesti iz Jugoslavije

Ali že nimamo dovolj cerkva?
V Šiški zidajo novo cerkev, ki
bo stala težke milijone. Zgrad-
bo so morali kakor čujemo usta-
viti, ker je pošel denar. Se ni
ta cerkev zgrajena, že hočejo na
drugem koncu Ljubljane zopet
zidati novo cerkev, vsaj tako
poroča "Slovenec". Za boga ali
že nimamo dovolj cerkva v Ljub-
ljani? Saj jih vendar imamo
toliko, da se že ves svet sme-
je naši bogotnosti! Ali bi ne
bilo bolje, da bi z milijoni, ki jih
zahteva sgrajba dveh novih
cerkev, sezidali par velikih sta-
novanjkih hiš za one siromake,
ki žive pri nas v barakah in va-
gonih? Ljudje božji, bodite pa-
metni, pokažite vrata onim, ki bi
nabirali za novo cerkev v Ljub-
ljani, kjer že itak imamo 15 cer-
kva!

Umrli v Ljubljani: Milena
Smrekar, hči tiskarske služ-
benke, 15 mesecev; Vinko Mast-
nak, sin delavca, 6 mes.; S. Ma-
rija Stanislava Rudolfini Ra-
steiger, uršulinka, 28 let; Janez
Pogačar, sin pletilke, 6 dni; Be-
no Puteany, polkovnik v pok.
83 let; Alojzij Benaldo, sin hla-
pca 14 mesecev; Janez Lah, dni-
nar 32 let, Franciška Pezdri, de-
lavka 80 let; Marjan Oblak,
šolski učenec, 12 let, Jurij Djur-
ković, sin akademika, 3 mes.;
Avgust Ropič, poštni podurad-
nik v pok., 68 let; Franc Deže-
lak, brezposelnik, 21 let; Ange-
la Klander, vlagalka 33 let,
Franciška Hribar, posestnikova
žena, 36 let; Jožef Petelinak,
vojni invalid, 35 let; Alojzij
Grošelj, dninar 61 let, Marija
Mihelič, žena železniškega de-
lavca, 52 let.

Gostovanje ljubljanske opere
je kakor povsod drugod tudi v
Splitu popolnoma uspel. Oper-
ni ansambl je daleko nadkrilil
pričakovanja in pridobil ljub-
ljanskemu gledališču zaslužen
sloves. Zlasti lepo sta se obnes-
li predstavi "Večnega mornar-
ja" in "Borisa Godunova". Pe-
li so tudi "Aido" in "Zvedave
ženske".

Umor v Vačah pri Medvodah
pojanjen. Bralce se že gotovo
spominja bestialnega umora
22letne hčerke posestnika. Ange-
le Kopačeve, ki je bil izvršen
dne 21. novembra lanskega leta
v Vačah pri Medvodah. Kot mo-
rilec je bil takrat na podlagi
nujnega in tehtnega suma pri-
jet 23letni konjski prekupečeva-
lec Janez Jarc, ki je veljal za
fanta Kopačeve in s katerim je
ta tudi zanosila. Jarc so takrat
tako izročili v zapore delnega
sodišča v Ljubljani, vendar je
svojo krivdo pred preiskovalnim
sodnikom dosledno tajil ter ni
hotel ničesar priznati. Vse je
kazalo, da bo obstala stvar ne-
pojasnjena in da bo sklepala o
njej o krivdi šele porota.

Pred nekaj dnevi pa je prišla
Jarcova krivda nepričakovano in
čisto slučajno vendarle na dan.
Jarc se je namreč izdal sam, toda
ne sodniku, temveč nekemu svo-
jemu bivšemu sojetniku, ki se je
nahajal v celici poleg njego-
ve. Oba sta natančno na istem
mestu izpodkopala in navrta v
celicah pod posteljo zid. Ponoči
sta se tako nemoteno pogovar-
jala in tekmo časa je Jarc svo-
jem prijatelju zaupal, da je v
rešnici on umoril svojo ljubico
Angelo Kopačovo. Pripomnil pa
je, da bo pred porotnim sodiš-
čem trdovratno tajil svojo
krivdo, ker je prepričan, da ga
potem ne bodo mogli obsojiti.

Ta znanec, neki P. iz Šiške, je
prišel pred nekaj dnevi zopet na
prosto. Nekaj časa je premišlje-
val, ali naj bi Jarcovo veliko
skrivnost izpovedal, končno pa
se vendarle ni mogel premagati
in je izdal najprej tajnost svoji
sestri. Ta seveda tudi ni molala
in tako se je širila govorica na-
prej, dokler ni prišla vest kon-
čno na uho tudi državnemu prav-
dnika. Proti Jarcu se je pričela
sedaj nova preiskava in je bil kot
priča zaslišan tudi imenovani P.
iz Šiške. Jarc stopi sedaj pred
porotnike že skoro kot obsojenec.

Delegacija ljubljanske Delav-
ske zbornice v Franciji. Iz Pa-
riza javljajo, da je te dni pri-
šla tja delegacija Delavske

zbornice iz Ljubljane. Delega-
cija tvorijo: tajnik Unije rudar-
jev Arh iz Zagorja, absolvent
Trgovske akademije Podgor-
šek iz Ponikve in rudar I. Keše
iz Trbovelj. Delegacija ima
predvsem nalogo proučiti gmo-
te razmere v francoskih premo-
govnikih zaposlenih rudarjev in
stopiti v stike s francoskimi ru-
darskimi organizacijami, da se
doseže sporazum, na podlagi ka-
terege bi se v Franciji omogoča-
lo zaposlenje slovenskih brezpo-
selnih rudarjev. Delegacija obe-
nem pregleduje stanje sloven-
skih delavskih kolonij v raznih
francoskih industrijskih krajih.
Število naših delavcev v Fran-
ciji znaša okoli 19.000, največ
jih je iz Slovenije, povečini so
rudarji. Delegacija je že pose-
tila nekatere večje kolonije v
Alzaciji-Loreni, v Calaisu in v
drugih večjih mestih. Posetila
je tudi pariško delavsko zborni-
co, da prične njo posvetovanja
o delavski konvenciji, ki naj bi
se sklenila med Francijo in Ju-
goslavijo glede zaposlenja ju-
goslovanških delavcev v franco-
skih rudnikih.

"Delavska Politika" bo za-
časno izhajala samo dvakrat na
teden.

Dva Meštrovičeva kipa za
Ameriko. Znano je, da se je
Meštrovič za časa svoje ameri-
ške razstave mudil par tednov
tudi v Chicagu. Po lanskem raz-
stavi njegovih del je namreč po-
svala umetnika uprava Fergu-
sonovega fonda v Chicagu, da bi
napravil na tlu mesta par akle
za izvedbo velikanskega monu-
menta, ki bi predstavljal dotik
stare in nove Amerike, srečanje
vzhoda z zapadom.

Fergusonov fond je namreč
glavnica, namenjena za olepša-
vanje mesta Chicaga, za postavl-
janje spomenikov in kipov na
javnih prostorih. V zadnjih le-
tih se ni postavil niti en spome-
nik in uprava fonda ni bila niti
od daleč zadovoljna s načrti, ka-
tere so ji pošiljali v pretres do-
mači kiparji. Glavnica je na-
raščala in je narasla do tolike
vste, da je letos uprava fonda
sklenila nakloniti večji znesek
tistemu umetniku, ki bo najprej-
nejše upodobil kako idejo, kate-
ra bi se dala konkretizirati v
primernem materialu. Sprva
so prevladovala mnenja, naj bi
se postavila figura Lincolnu,
potem so si nekateri želeli Roose-
velta, tretji pa so menili, da bi
bila najbolj na mestu kakšna
alegorična figura. Vendar ni
nitih silil Meštrovič za kak
določen ali. Prepustili so mu
svobodno izbiro in Meštrovič je
prišel po daljšem studiju do
sklepa, da bi bilo najbolje, če
bi upodobil predstavitelja stare-
ga in novega ameriškega konti-
nenta ter bi jih ovekovečil na
mestu, kjer se sečejo vzhodni in
zapadni vplivi. Tako je prišel
na misel Indijanca in Pionirja,
rdečekoža in belokoža. Oba
je zamislil na konju z značilnim
njihovim orožjem. Figuri sta
tako zamišljeni, da bosta meta-
lno monumentalno silueto baš
proti obzorju Michiganskega je-
zera. Močna Meštrovičeva ide-
ja je napravila na upravo Fergu-
sonovega fonda najboljši utis,
naka se je uprava odločila, da
Meštrovičev načrt sprejme in
mu poveri izvedbo.

Meštrovič se sedaj pripravlja
na povratek v domovino, kjer bo
izvršil naročilo. Oba kipa bo
napravil v Zagrebu. Vsaka fi-
gura bo okoli 6 m visoka ter bo
sama zase ena od največjih fi-
gur ter vrste na svetu. Oba kipa
bosta iz brona, eden bo pred-
stavljal ameriškega Indijanca na
konju z napetim lokom, drugi pa
ameriškega pionirja s puško v
roki. Figuri bosta postavljeni
druga proti drugi tako, da bo-
sta tvorili idejno in skulpturno
skupino.

Obe figuri bodo potem, ko bo-
sta izgotovljeni, vili v Zagrebu.
Meštrovič računa, da bo delal
na tem naročilu pod drugo leto.

KOMPAJNIJSKI POBOJNIKI SPOZNANI KRIVIM.

Fairmont, W. Va. — Superin-
tendent in kompanijski stražnik
premogovnika Bingamon sta bi-
la spoznana na sodišču krivim
napada in pretepa. Obstrelila
sta tri rudarje lani v mesecu de-
cembru. Obsojena sta bila vsak
na sedem mesecev zapora in sto
dolarjev denarne globe. Priče
so izpovedale, da sta bila oba
obsojena pijana, ko sta pričela
streljati na uniške rudarje.

Eksplozija v Los Angelesu.

Los Angeles, Cal. — Strašna
eksplozija na Mission cesti je v
torek vrgla v zrak tone cemen-
nega tlaka, prekuničila tri po-
slopja ter zdrobila sedem avto-
mobilov. Dvajset oseb je bilo ra-
njenih, od katerih bodeta dve o-
sebi najhujše podlegli poškodbam:
Domneva se, da se je na kak na-
čin ugal plin v glavni plinski
cevi ter eksploziral.

NAROČITE SI KNJIGO
"Slovensko-angliško slovnico"

RAZNO

Pariška senzacija. Pred dnevi
je Paris zopet doživel svoje-
vrstno senzacijo, našli so v sobi
igralko Wando Sylvano, znano
bolj radi svojega življenja, kot
radi umetnosti — v sobi mrtvo,
poleg nje pa neko damo, ki je
po poklicu advokatinja. Zdrav-
niki so ugotovili, da se je igralka
zasturila s kokainom. Policija
je začela z vso paro, da polovi
razne verziške kokaina. In v
rešnici so jih dosti aretirali. Ko
so brskali njeno zapuščino, so
našli interesantno ljubavno pi-
smo, pisal ga ji je bivši nemaki
cesar Viljem. Igralka je bila
diskretna — ni nikoli ni omenila
pisma, čeprav bi si bila lahko s
tem ustvarila kariero. Med
pismi so našli tudi razna lju-
bavna pisma najupijnejših nem-
skih državnikov in oficirjev. Iz
pisma je razvidno, da je lepa Pa-
rižanka tudi med vojno imela
živahne stike s nemškimi veljaki
da in ljubezni vojna ni prav nič
ovirala in da je prav ljubezen
znala najti vsa sredstva za raz-
govore in astante. Pariška
javnost je danes vsa presene-
čena in vse govori samo o lepi
Wandi in okoli njenega imena
se pletejo pravljice o špijonazi,
o cesarskih intrigah, ljubavnih
scenah in o kokainskih kupci-
h. Baže si je mlad detektiv
ustvaril kariero, ker je izvohal
stvari, o katerih bi Paris ne si-
šal rad, pa jih urdal le že po-
znajo.

V Franciji so nedavno zasa-
ščali verskega reformatorja, ki
je zdravil tudi razne paciente,
zlasti mlade ženske. Veljal je
kot pobožen in bogabojec apo-
kornik. Svoje paciente je za-
vijal v ovoje, namočene z lurko
vodo in jih po "potrebi" tudi
bičal. Neko dekle je pa le pre-
več razbičal in dekle tudi ni
imelo posebne vere v tako zgan-
janje hudiča, pa je preroka in
čudodelnika ovsdila. Izkazalo se
je pri preiskavi, da so se zbirali
v njegovi hiši številni pacienti
in v hiši so našli tudi mlado
dekletce, ki pa je bilo neusmilje-
no raztrgano od biča. Čudodelnik
se je izgovarjal, da ji je prega-
njal hudiča, da je bil pa hudič
tako trdovraten, da se ni htel
umakniti. Hranil jo je z raznimi
smrdljivimi in ogabnimi odpad-
ki, češ, da se bo hudič ja izselil.
Seveda so sadišnega preroka
zaprli.

Boga je prevaral. Neki kmet
v Rusiji je zbolel. V boleznj je
objubil, da vae, kar iztrži za
eno kravo, da za maše. Res je
tudi ozdravel, žal, grozno žal pa
mu je bilo, da je kravo objubil
bog. Premišljeval je, kako bi
se rešil iz te zagate. In izmislil si
je! Svoje ga hlapca je poslal v
semenj s kravo in petelinom ter
mu zapovedal: prodati enemu
kupuca petelina in kravo, in sicer
petelina za 90 rubljev, kravo pa
60 kopejk. Ljudje so majali z
glavami, zlonaka, kaj takega se
pa še ni videlo na semnju, in e-
den je kupil oboje, za kravo je
dal 60 k., za petelina 90 rublj.
Kmet je bil vesel, ko mu je hla-
pec prinesel denar, izkupiček za
kravo je nesel župniku za mašo
s tem izpolnil objubo, za ku-
piček za petelina pa si je prid-
žal ter ga shranil v skrinjo. Vest
je imel čisto.

KOMPAJNIJSKI POBOJNIKI SPOZNANI KRIVIM.

Fairmont, W. Va. — Superin-
tendent in kompanijski stražnik
premogovnika Bingamon sta bi-
la spoznana na sodišču krivim
napada in pretepa. Obstrelila
sta tri rudarje lani v mesecu de-
cembru. Obsojena sta bila vsak
na sedem mesecev zapora in sto
dolarjev denarne globe. Priče
so izpovedale, da sta bila oba
obsojena pijana, ko sta pričela
streljati na uniške rudarje.

Eksplozija v Los Angelesu.

Los Angeles, Cal. — Strašna
eksplozija na Mission cesti je v
torek vrgla v zrak tone cemen-
nega tlaka, prekuničila tri po-
slopja ter zdrobila sedem avto-
mobilov. Dvajset oseb je bilo ra-
njenih, od katerih bodeta dve o-
sebi najhujše podlegli poškodbam:
Domneva se, da se je na kak na-
čin ugal plin v glavni plinski
cevi ter eksploziral.

NAROČITE SI KNJIGO
"Slovensko-angliško slovnico"

ZDRAVSTVO

Novo zdravilo za gobavost.
Berlin. — Ravnokar izšla šte-
vilka nemške dermatologične re-
vije poroča, da je profesor S.
Paldrock odkril novo zdravilo, s
katerim se da ozdraviti gobavost.
Ozdravljenih je bilo že par go-
bavev. Zdravilo je sestavljeno
iz karbolne kisline in par drugih
primesi. Profesor Paldrock pre-
dava na univerzi v Dorpatu, Est-
oniji.

Nestvore se naj uspava, pravi
zdravnik.

Chicago. — Zdravniki se zelo
zanimajo za nesrečne dvojčke
Ljubico in Božico Medić v South
Bendu, Ind. Večina zdravnikov
je mnenja, da bi se takih nestvo-
rov ne smelo pustiti živeti. Celo
neki tamošnji duhovnik se je iz-
razil, da bi bilo najbolj krščan-
sko, da se skupaj zraščena otro-
ka za večno uspava s kloroform-
om. Razume se, da tudi mati
in oče želita, da bi njih abnor-
malna dvojčka umrla. Božica in
Ljubica sta tako zraščeni, in
je nemogoče ju ločiti. Vsaka ima
svojo glavo in gornji del telesa,
toda v trebuhu sta zraščeni, in
sicer imata eno skupno, podaljš-
ano hrbtenico.

Te dni je podal svoje mnenje o
tem nestvoru dr. M. L. Harris, ki
je predsednik Zveze čikaških
zdravnikov ter predsednik pravne
odseka Zveze ameriških
zdravnikov. Kako važno je dr.
Harrisovo mnenje, je razvidno iz
tega, da tvori pravni odsek Zve-
ze ameriških zdravnikov vrhov-
no sodišče za zdravniški poklic.
In dr. Harris ima kot predsednik
tega odseka seveda odločilno be-
sedo. V naslednjem torej na
kratkro navajamo mnenje dr.
Harris o Medićevih dvojčkih:

"Mediceve dvojčke se ne sme
umrtiti, ker to zakon prepove-
duje. Toda moje prepričanje je,
da bi bilo napametneje in naj-
bolj človečansko za vse prizade-
te, če se bi dvojčke na kak lahek
način uspavalo za vedno.
"In mislim, da je mnogo slu-
čajev, v katerih bi bil pravi bla-
govol za bolnika, če bi se ga
spravilo s tega sveta ter ga tako
rešilo njegovih strašnih muk.
Nemokrat so me bolniki, trpeči
grozne bolečine, rotili, da naj na-
redim njih neprenosljivemu ob-
stoju konec. In jaz mislim, da bi
se morala določiti kaka postavna
pot, da se lahko usliši njih pro-
šnje.

"O tem vprašanju so zdravst-
vene avtoritete že mnogo raz-
pravljale, toda doslej ni bil iz-
delan noben načrt, ki bi postavo
omogočil pomoč bolniku, ki
želi umreti. Tak načrt je težko
izdelati, in sicer radi možnosti
izrabljanja take postavne dolo-
be, kajti nobenega dvoma ni, da
bi se to izrabljalo.

"Umračanju nestvorov in dru-
gih neozdravljivih in trpečih
bolnikov se mnogi upirajo naj-
več iz verskih razlogov. Iz teh
razlogov bodeta brez dvoma pu-
ščena pri življenju tudi Medi-
čeva dvojčka. Njuno življenje bo-
do torej podaljšali kar največ
mogoče, toda to življenje bo
vključno najboljši negi vendar
kratko.

"Slučaj Medićevih dvojčkov
spada pravzaprav v roke bolni-
ških strožnic, ne pa zdravnikov.
Dolgot njunega življenja je od-
visna od hrane in negi, ki jo bo-
deta dvojčka uživata. Ker je pro-
ti postavi, ne morejo zdravniki
storiti prav ničesar — tudi in-
direktno ne — y, korist nesrečnih
dvojčkov, to se pravi, ne smejo
jih spraviti s tega sveta.

"Toda moje prepričanje je, da
bi se moral najti kak način, da se
Medičeva dvojčka uspava za ved-
no. Seveda pa je prej potrebno,
da je sprejet zakon, ki to omo-
gočuje. V tem vprašanju ne vi-
dim nobenega moralnega ali e-
tičnega problema.

"Zveza ameriških zdravnikov
kot taka ne more, radi različnih
mnenj njenih članov, izreči svo-
je sodbe o tej stvari. Toda jaz o-
sežno smatram, da bi bilo naj-
boljše in najpametnejše, da se
omogoči smrt teh Medićevih
dvojčkov in vseh takih nestvo-
rov."

PRODA SE — v Ceski Kali-
forniji, moderna rezidenca hi-
ša. Spodaj 5 sob in zgoraj 3
sobe. Najemnina znaša \$110,00
mesečno. Zahteva se malo na-
plačilo takoj, ostalo vredimo.
Oglasite se na: Gornje stanova-
nje 3311 W. 23. St. Chicago, Ill.

ISCEJO SE:

Ilija Mimović iz Vasojeviča,
Crna gora;
Pero in Anton Pašalić iz Ba-
njaluke; zadnji naslov Kenosha,
oz. Vineland, N. J.;
Josip Grčić; zadnji naslov

Mihail Aleksandrovič Bakunin

(1814—1876)

(Dalje.)

Že v Berlinu je postala policijska pozornost na Bakunina. V Dresdenu pa še bolj, zlasti se zaradi tega, ker je bil vzel k sebi na stanovanje nemškega revolucionarja pesnika Herwegha. Njegovi prijatelji so se bal, da njegovo varnost, ker je postal politični osumljenec. Zato sta se s Herweghom preselila v Švicco, v Zürich, kjer je ostal celo leto 1843. Tu je prišel v stik s komunisti, ki so se zbirali okoli Viljema Weitlinga. Tudi tu ga policija ni pustila v miru, kjer je bil zapisan v seznamu agitiranih komunistov. Rusko poslanstvo v Švici je o tem poročalo v Petrograd in tamošnja vlada je pozvala Bakunina, da se vrne domov. Bakunin je vedel, kaj ga čaka v Rusiji in namesto v Petrograd, je odpotoval v Pariz. Zaradi te neposlušnosti ga je rusko sodišče, ker se je v inozemstvu družil z zločinci in se ni pokoril zahtevi vlade in najvišjemu ukazu, da se vrne, v odsotnosti obsodilo na izgubo občinstva in v Sibirijo in prisilno delo. V Švici je Bakunin občasno s prijatelji Weitlinga privedlo do tega, da je svoj čisto politični nazor opodil s socialističnimi idejami. V Parizu se je seznanil s Pierre Leroux-om, George Sand-om, Proudhon-om in — Marx-om. Pariz je bil tedaj središče političnega radikalizma in novih socialističnih stremeljenj; leto 1848. je bilo na pohodu. Tu se je Bakunin duševni razvoj izoblikoval v socialno-revolucijski nazor. Predvsem je naniževalo Proudhon s svojimi političnimi, federalističnimi in gospodarsko-anarhičnimi nazor, ki pa so imeli malomeščanske obeležje in bili prepleteni s srdom malih producentov, prodajalcev in naraščajočim velekapitalu. Bakunin se je te malomeščanske navlake branil, ker je hotel, da bo anarhosocialističen pokret revolucijski in proletarski. Z Marx-om se nista mogla, zakaj Marx je bil veliko učenejši, bolj logičen in hladnejši. Bila sta si nasprotnika že po temperametu. Bakunin tedaj ni imel še niti pojma o politični ekonomiji ter je živel še povsem v metafizičnih abstrakcijah. Zato ga je Marx imenoval sentimentalnega idealista, a Bakunin je dejal o Marxu, da je mračen, nezvest in nečimeren človek. Vendar je Bakunin pozneje sam priznal, da je Marxov vpliv nanj odločilen, ker ga je definitivno zavedel v svojo socialistično in materialistično miselnost. V Parizu se je končno Bakunin seznanil tudi s številno poljsko emigracijo. Sanjal je o revoluciji v Rusiji, a pri tem mislil, da je osvobodilni boj Poljakov njen predhodnik. 28. novembra 1. 1847. je Bakunin govoril na nekem banketu o priliki obletnice poljske vstaje v l. 1830. V govoru je poudaril potrebo zloženja poljskih in ruskih revolucionarjev. Spora-

zum med Poljaki in Rusi je vreden vse poštovanosti. To pomeni osvoboditev 60 milijonov ljudi in osvoboditev vseh slovanskih narodov, ki ječe pod tujim jarmom. Končno pomeni ta osvoboditev tudi poraz despotizma v Evropi. Te besede nam kažejo Bakunina v njegovem bistvu. Svoje revolucionarno mišljenje je pogostokrat utemeljeval z veliko mislijo Slovanstva. Zaradi tega govora je francoska vlada Bakunina izgnala iz Pariza in sicer na prošnjo tamošnjega ruskega poslanca. Ta poslanik je bil tako nesramen človek — pisal se je Kiselev — da je obenem pariski vladi označil Bakunina kot tajnega agenta ruske vlade, ki ga je pa moral zaradi njegove gostobesednosti odpustiti; zaradi te obdolžitve je moral Bakunin pozneje mnogo pretrpeti, enkrat ji je nasel cel Marx sam. Bakunin se je preselil v Bruselj, kamor je že pred njim prišel tudi Marx, s katerim pa ni hotel imeti nobenih stikov več, češ, da samo diskutira in delavce pokorja ter vsakogar zmerja z "buržuji", čeprav sam ni nič drugega kot malomeštni buržuji.

Revolucija l. 1848. mu je zopet odprla vrata Pariza. Vrgel se je v svojo agitatorsko vlogo v revolucionarno gibanje. Največ časa je prebil v volajnicah, kjer je med vojaki tudi spal in jedel z njimi skupaj. Oznanjal je komunizem, enakost, osvoboditev Slovanov, pogin Avstrije in vojno do iztrebljenja zadnjega sovražnika revolucije. Prefekt pariških bari-

kad, Causidiere, je rekel o njem: "Kakšen človek, kakšen človek! Prvi dan revolucije je zlati vreden, toda naslednji dan ga treba ustreliti!" Bakunin se je napotil kmalu v Nemčijo, kjer bi mu bila bliže Rusija, ako bi ugnala tudi tam izbruhni revoluciji. Bistvo je spregledal pravo vlogo meščanstva v revoluciji l. 1848.; zato je veroval samo v proletarijat in v revolucionarno kmetstvo. Prepotoval je nekatera nemška mesta, a se je končno pojavil na slovenskem kongresu v Pragi l. 1848. Tu je trčil skupaj s Čehom Palackym in dosegel, da se je iz lokalnega avstrijskega slovenskega kongresa razvil splošno slovanski. Vendar je večina kongresa odklonila njegove radikalne nazore. Kongres se je izrekel za Avstrijo, ki pa naj se izpremeni v federacijo enakopravnih narodov in le platonizmo je poudaril potrebo sporazuma med Poljaki in Rusi ter osvoboditve Slovanov izpod turškega gospodstva. Bakunin je izdelal svoja "načela nove slovanske politike", ki pa jih je kongres z večino odklonil. V njih je poudaril nujnost avtonomne slovanske federacije, ki naj temelji na enakosti, svobodi in bratovski ljubezni, odpravi tlačanstva in gosposkih "stanov" ter na pravičnega Slovana do kosčka zemlje na slovanskih tleh.

Kakor znano se je ta slovanski kongres moral predčasno zaključiti, ker je v Pragi nepričakovano izbruhnila revolucija. Tudi te revolucije se je Bakunin udeležil, nekateri trde celo, da jo je on s svojimi somišljeniki tudi uprizoril. Toda kmalu je spoznal, da se revolucija na Češkem ne bo mogla razviti zaradi vladajočih malomeščanskih razmer in breznačajnosti ljudi, zato se je zopet podal v Nemčijo. Sel je v Berlin, kjer se je sestal tudi s Marx-om in se z njim izmirlil. Toda pruska vlada ga je kmalu lagala kot nevarnega revolucionarja s panslavistično tendenco. Jagan je bil tudi iz Braislava, kamor se je preselil. V Dresdenu ni mogel, ker ga je lagala tudi saška vlada s svoje- ga teritorija. Končno je našel zavetje v Anhaltu.

Leta 1849. je izdal Bakunin okoli na vse Slované. V tem oklecu je aktualno dokazati skupni interes Slovanov s nemškimi in ogrskimi, revolucionarji in potrebo, srčne stianiti roko demokratov vseh dežel ter z njimi izbojevati skupno bodočnost. Cilj bodi ustvaritev splošne federacije evropskih republik. Svaril je Slované pred avstrijsko politiko, ki hujša Slované na Nemce in obratno. Usodno bo, ako se Slované predajo dinasti in despotski politiki. Odločno je protestiral proti takozvanemu "frankfurtakemu parlamentu", ki boče le germanizirati in proti temu, da bi štirje milijoni Ogrnov zavladali nad osmimi milijoni Slovanov. Sramotno je, da se v Italiji bore slovanski polki proti osvoboditeljskim stremeljenjem Italijanov. Cilj vseh demokratov mora biti uničenje avstrijske monarhije, ki je aredišče vse reakcije.

Toda Bakuninov okoli ni našel odmeva med slovanskimi narodi, ki so se pridružili kontrarevoluciji, zlasti pa v Avstriji. Reakcionarji s praškega kongresa so ga ostro zavrnil. Na drugi strani pa ga je napadal tudi Marx sam v "Neue Rheinische Zeitung" dne 14. in 15. februarja 1849. Marx je tedaj trdil, da razen Rusov in balkanskih Slovanov noben slovanski narod nima bodočnosti, ker jim manjkajo najsplošnejši historični, zemljepisni, politični in gospodarski predpogoji za samostojno življenje. Zato in za radi njihove pomoči reakcij, je zapisal Marx sledeče: "Boj, neizprosen boj na življenje in smrt Slovanstvu, temu izdajalcu revolucije; uničenje in brezobziren teror — ne v interesu Nemčije, temveč v interesu revolucije." — Bakunina je naglajal panslavizem. Bakunin je pozneje o tem prepričano sodil in je dal Marxu deloma prav, vendar pa pravi: "Vendar sem v eni točki imel jaz prav. Koj Slovan sam hotel osvoboditev slovanskega plemena izpod nemškega jarma. Marx pa kot nem-

ški patriot, ni hotel niti tedaj niti danes priznati Slovanom pravice do osvoboditve izpod nemškega jarma in je mislil, ta- krat kakor še dandanes, da so Nemci poklicani, da jih civilizirajo, to je prostovoljno ali pa nasilno germanizirajo." Po srednji Evropi je revolucijska iskra sicer še povsod tlela, toda vse je kazalo, da ne bo več zagorela in se razširila v splošen požar. Nemške vlade so se čutile zopet močnejše in niso hotele priznati ustave, ki jo je izdelal "frankfurtski parlament". V marcu l. 1849. se je podal Bakunin v Dresden, kjer se je na tihem že pripravil upor. V maju so se začele demonstracije in vojaštvo je streljalo na razburkano množico. Ljudje so postavili barikade in kralj je moral zbežati. Ustanovila se je provizorična vlada, i pravi vodja revolucijskega vojaštva je bil — Bakunin. Toda pruska vojska je premagala slobo oborožene upornike in Bakunina so vneli meščani v Chemnitzu, kjer je izmučen od napov zaspal. Vojno sodišče ga je 14. januarja l. 1850. obsodilo na smrt, toda pozneje so spremenili kazeno v došmrtno ječo. Nato ga je saška vlada izročila Avstriji, ki je zahtevala njegovo izročitev zaradi uprizoritve revolucije v Pragi in pa zato, da bi od njega izvedela za tajnosti slovanskega gibanja. Na tozadevna vprašanja avstrijskih vohunov Bakunin ni hotel dati nobenega odgovora. Zato je bil v marcu l. 1851. oddan v olomučke kazemate. 15. maja l. 1851. ga je avstrijsko vojno sodišče znova obsodilo na smrt. Toda tudi ta kazna mu je bila spremenjena v došmrtno ječo. Okovali so mu roke in noge ter ga prikovali na steno. Tako je prebil pol leta, na kar ga je Avstrija izročila ruski vladi. Na meji so mu sneli avstrijsko železje ter ga zamenili z ruskim. Ko je Bakunin uzri čaka- joče ga ruske vojske, je veselo vzkliznil: "V domovini je tudi smrt prijetna!" Zandamerijski oficir pa ga je hitro prekinil: "Govoriti je prepovedano!"

Tedanjí ruski car Nikolaj I. je bil baje zelo ponesen na to, da je "njegov" praporščak bil v Evropi diktator enega celega mesta. Hvalil je njegovo junastvo v Dresdenu, vendar je ukazal, zapreti ga v Petropavlovske trdnjavo. Poslal je k njemu grofa Orlova s poročilom, da fe- li od njega izvedeti stanje o nemškem in slovanskem gibanju v Evropi. Bakunin si je za to izgovoril čas enega meseca, v katerem je napisal svojo "izpoved", v kateri pa ni hotel navesti niti enega imena, češ, da mu

njegova čast zabranjuje imenovati kogarkoli, ki se mu je bil kdajkoli zaupal. Ko je car prebral to Bakuninovo pismo, je izjavil: "Bakunin je moder in dober fant, vendar pa nevaren človek in zato mora ostati pod ključem." Nato je sedel v Petropavlovske trdnjavi tri leta, a početkom krimske vojne so ga izbojazni, da bi ga morda angliško brodovje ne osvobodilo, prepeljali v Schlussemburg. V ječi si je hotel enkrat že vzeti življenje, ker so z njim grdo ravnali. Po smrti Nikolaja I. je upal, da ga pomilostijo, toda car Nikolaj II. ga je na listi pomiloščenih, ki mu je bila predložena, lastnorčno črtal. Njegova mati je osebo prosila zanj pri carju, ki ji je odkrito povedal, da ne bo nikoli pomilošen. Toda pozneje se mu je dovolilo, da more zamenjati ječo s prognanstvom v Sibirijo. L. 1857. je bil prepeljan v Sibirijo in sicer v Tomsk. Tu je našel pri neki pregnani poljski rodbini svojo bodočo ženo. Kljub temu, da je bil njegov sorodnik Muravjev generalni gubernator vzhodne Sibirije in je njegova mati zno-

va prosila carja, da bi se njen sin smel zopet vrniti v evropsko Rusijo, mu car tega ni dovolil. Zato je l. 1861. sklenil pobegniti. Pod pretvezo se mu je posrečilo priti do Amurja in Nikolajevskega. Neopažen je stopil na tam se nahajajočo ameriško ladjo, ki ga je prepeljala na Japoniko. Od tu je prišel v San Francisco, a od tu v New York. 18. decembra l. 1861. je bil po šestmesečnem potovanju že v Londonu pri svojem prijatelju Aleksandru Hercenu.

(Dalje prihodnjik.)

DA SKUHAŠ DOBRO PIVO, PIŠI PO NAŠE PRODUKTE.

Imamo v zalogi slad, hmelj, sladkor in vse druge potrebščine. Poskušajte in se prepričate, da je doma pri nas kuhani vedno še najboljši in najcenejši.

Groovfiam, stediščarjem in v prodajalnih lokalih imamo primeren posust pri vseh nardilih. Pišite za informacijah na:

FRANK OGLAR,

6481 Superior Avenue, Cleveland, O.

Agitirajte za "Prosveto!"

SVETNIK

Spisal Anton Fogazaro.
Prevel Pastukhin.

(Dalje.)

"Da, da," je odvrnil opat ter končno dvignil oči s krožnika, "nekaj podobnega."

Iz njegovega glasu je zvenelo, da vsega tega nič ne odobrava. A zakaj je potlej prišel? Don Pavel je delal nezadovoljne zmrde, drugi so molčali. Sledilo je nekaj hipov zadreg. Mariner je rekel:

"Bomo se govorili nocoj."

"Da," je ponovil Selva mirno. "Bomo se govorili nocoj."

Mislil je, da je v opatu našel nasprotnika in da se je Dane s tem, da ga je povabil na zborovanje, pregrešil proti razsodnosti in taktu. Obenem se je potolažil, ko je na tihem pomislil, da bi bilo zelo koristno slišati vse mogoče ugovore, in da bo prijatelj profesorja Daneja vsaj toliko pošten, da ne bo trosil imen in pogovorov, o katerih je treba še molčati. Mladi di Leyni pa se je bal ravno te nevarnosti, ker je vedel, kako številni in vplivna prijateljstva ima opat Mariner v Rimu, kjer je bival že pet let radi nekih svojih zgodovinskih proučevanj; in jezilo ga je, ker ni izvedel o njegovem prihodu pravočasno, da bi bil pisal zakonema Selva ter jim svetoval, naj ga skuata zavojevati, začeti pri goltancu. Miza je bila v hiši Selva zmerom zelo snažna in ocveteljena, ali kar se tiče jedi, zelo varčna in preprosta. Zakonca Selva nista pila vina nikoli. Bolj redko, kiselkasto hubiško vino je moralo francoskih vin vajenega moža le še bolj ozoloviti. Affilanska deklina je bila že postregla s kavo, ko so dospeli ob istem času don Klemente peš iz samostana Santa Scolastica, Dane, pater Salvati in profesor Minucci v dvovprežnem vozu iz Subiaca. Toda ko je don Klemente, ki mu je sledil njegov vrtnar, zagledal kočijo, pomikajočo se proti železni ograji male vile ter vozečo brez dvoma ljudi v hišo Selva, je pospešil korak, da bi se Ivan in vrtnar mogla videti in govoriti vsaj trenutke pred zborovanjem.

Zakonca Selva in njuni trije gostje so bili vstali od večerje in Marija, ki ji je viteški opat Mariner dal roko ter jo povedel na teraso, je zagledala, čeprav se je že nočilo, prihajati benediktinca po strmi stezi, ki se spušta od odprte železne ograje doli na javno cesto. Pozdravila ga je od zgoraj ter ga prosila, naj počaka pod stopnicami, da prinesejo luč. Odhite- la je sama z lučjo po zaviti stopnicah, pomignila don Klementu, da bi rada govorila z njim, ter s pomembnim pogledom ošinila človeka, ki je stopal za njim. Don Klemente se je obrnil k njemu ter mu rekel, naj ga počaka tam zunaj pod robinjami; nato je na nemo gospe- jino povabilo prestopil nekaj stopnic ter obstal, da bi jo poslušal.

Ona mu je v hitrici pripovedovala o svojih treh gostih in posebej se o opatu Marineru. Rekla je, da je zelo v skrbeh radi svojega moža, ki je bil s toliko ljubeznijo in tolikim zaupanjem zasnoval misel tega katoliškega sestanka ter stoji zdaj mahoma pred nepričakovano opozicijo. Želela je, da bi don Klemente to vedel ter bil na to pripravljen. Povedala mu je to ona, ker njen mož ni mogel ta hip zapustiti svojih gostov. In obenem se

je tudi poslovila od don Klementa, ker kot ženska in tolika nevednica nima namepa prisostvovati seji. Morebiti ga bo čez malo dni zopet videla v samostanu. Ali ni on tudi pater za tujece? Ona pride morebiti v tih od štirih dneh v Santo Scolastiko z eno svojih sester...

Ta hip je gospa Selva nehoti dvignila svetilko, da bi videla svojemu sobesedniku bolje v obraz, ter se takoj pokesala, kakor da se je pregrešila nad spoštovanjem, dolžnim tej prav gotovo sveti duši, po svoji moški in deviški lepoti gotovo vredni visoke, vitke postavbe in običajno z izrazom odkrite vojaške skromnosti dvignjenega obraza, tako plemenitega s svojim razsežnim čelom in jasnimi modrimi očmi, ki so dihalo obenem žensko milobo in moško ognjevitost.

"Z nama bo tudi," je rekla tiho, kakor bi se sramovala, "intimna prijateljica moje sestre, neka gospa Dessalle."

Don Klemente je nenadoma okrenil glavo in Marijo je to tako zadelo, da je vztrepetala. Bil je torej on! Njegov obraz se je takoj obrnil zopet k njej; bil je nekoliko vzgan, a miren.

"Oprostite," je rekel, "kako se imenuje ta gospa?"

"Kdo? Gospa Dessalle?"

"Da."

"Imenuje se Jeanne."

"Kakšnih let bo?"

"Ne vem. Med tridesetimi in petintridesetimi, bi rekla."

Zdaj Marija ni več razumela. Pater je stavil ta vprašanja s tako brezbržnim hladom. Tvegala je še ona eno.

"Vi jo poznate, oče?"

Don Klemente ni odgovoril.

V tem hipu je došel ubogi protinasti Dane, ki se je ob roki profesorja Minuccija z velikim naporom privlekel gor od železne ograje spodaj. Bila sta oba hišna prijatelja. Gospa Selva ju je sprejela vljudno, a nekoliko raztreseno.

Seja se je vršila v sobi, kjer je Ivan delal. Bila je tako majhna, da je žarečega don Farea, ker se okna z dolžnim ozirom na protin profesorja Daneja niso mogla odpreti, kar dušilo v njej in je ta s svojo lombardsko grčavostjo to tudi povedal. Drugi so se delali, kakor da niso čuli, razen di Leynija, ki mu je potihoma namignil, naj odneha, in Ivana, ki je odprl dur in na hodnik ter še druge v bližini, vodeče s hodnika na teraso. Dane je takoj začutil duh po vlažnem gozdu in treba je bilo zapreti. Na pisalni mizi je gorela stara petrolejka. Profesor Minucci je bolehal na očeh ter je boječe zaprosil klobuka na svetilko, ki so ga iskali, našli in nataknil. V don Pavlu je vršalo: "To je cela bolnišnica!" in tudi njegov prijatelj di Leyni, ki se mu je zdelo, da bi se ta hip tolike majhne skrbi morale pozabiti, je imel neprijetno mrzel občutek. Imel ga je tudi Ivan sam, a bolj odsevana; čutil je, kakšen vtis morajo o Daneju in morda tudi o Minucciju imeti oni med prisotnimi, ki ju ne poznajo. On ju je poznal. Dane je vkljub vsem svojim protinom in živcem in dvainsedemdeset letom posedoval neukročeno silo duha in neugnano npravo srčnost. Andrej Minucci je bil kljub razmršenim svetlim kocičinam, očalom in nekakani okornosti v krgnjah, ki so mu dajale videz nemškega učenjaka, mlada duša izmed najbolj žarečih, preizkušena v življenju, ki ni kipe- la samo pri vrhu kakor duša lombardskega duhovnika, temveč zaprta v svoj lastni ogenj, stroga in najbrž močnejša.

(Dalje prihodnjik.)

TISKARNA S. N. P. J.

SPREJENA VSA V TISKARSKO OBRT SPADAJOČA DELA

Tiska vabila za veselice in shode, vizitnice, časnike, knjige, koledarje, letake itd. v slovenskem, hrvaškem, slovanskem, češkem, nemškem, angleškem jeziku in drugih.

VODSTVO TISKARNE APELIRA NA ČLANSTVO S. N. P. J., DA TISKOVINE NAROČA V SVOJI TISKARNI

CENE ZMERNE, UNISKO DELO PEVE VRSTE

VSA POJASNILA DAJE VODSTVO TISKARNE

Pišite po informacije na naslov:

S. N. P. J. PRINTERY

2657-59 South Lawndale Avenue, Chicago, Ill.

TAM SE DOBE NA ŽELJO TUDI VSA USTRENA POJASNILA